

چک لیست جامع بررسی اولیه پروپوزال های پژوهشی

بخش اول: اطلاعات عمومی	
هدف : اطمینان از کامل بودن اطلاعات اولیه و رعایت قالب رسمی	
شاخص	توضیحات دقیق
عنوان پژوهش	عنوان باید دقیق، روشن، کوتاه، غیرمبهم، و بازتاب دهنده ی هدف اصلی پژوهش باشد. از به کارگیری واژگان کلی یا غیرعلمی خودداری شود.
نام و مشخصات مجریان	تمام پژوهشگرانی که تحت عنوان مجری در پژوهش هستند، باشند.
قالب و نگارش	از لحاظ نگارشی (املاء، دستور زبان، جمله بندی) و فرمت (فونت، اندازه، فاصله خطوط، ساختار رسمی دانشگاه) بررسی شود. از ابتدا و شروع پروپوزال، هر واژه ای که اختصار هست، کامل آن هم آورده شده باشد.
فرم های اداری	فرم های رسمی دانشگاه (فرم ثبت پروپوزال) تکمیل و ضمیمه شده باشند.
بخش دوم: خلاصه ضرورت اجرا و خلاصه روش اجرا	
هدف: بررسی پروپوزال در یک نگاه کلی (این بخش نیاز به رفرنس ندارد)	
خلاصه ضرورت اجرا	ضرورت اجرای طرح به صورت خلاصه و بدون رفرنس آورده شده باشد.
خلاصه روش اجرا	خلاصه ای از روش اجرا آورده شده باشد.
بخش سوم : ضرورت و اهمیت پژوهش	
هدف: بررسی میزان نوآوری، کاربردی بودن و ارتباط پژوهش با نیازهای علمی و جامعه.	
بیان مسئله	مسئله ی اصلی پژوهش باید مشخص، محدود و قابل پژوهش باشد. از کلی گویی و بیان صرف مشکل، پرهیز شود.
ضرورت انجام پژوهش	چرایی انجام پژوهش توضیح داده شود: چه نیازی وجود دارد؟ در صورت عدم انجام پژوهش چه خلایق باقی می ماند؟
اهمیت علمی و عملی پژوهش	پژوهش چه ارزشی از نظر علمی (توسعه دانش) و عملی (کاربرد در جامعه، صنعت، سیاست گذاری، آموزش و...) دارد؟
نوآوری و وجه تمایز	تمایز پژوهش با مطالعات پیشین چیست؟ نوآوری در رویکرد، روش، جامعه آماری، ابزار، یا کاربرد، دارد؟
تناسب با اولویت های پژوهشی دانشکده / کشور	موضوع با سیاست ها و اولویت های پژوهشی سازمان یا کشور همسو است یا خیر؟
بخش چهارم: اهداف، سؤالات و فرضیه ها	
هدف: ارزیابی وضوح و انسجام بین اهداف و سؤالات یا فرضیه ها.	
اهداف کلی و ویژه	اهداف باید مشخص، قابل سنجش، واقع بینانه و منطبق با مسئله باشند.
سؤالات پژوهش	سؤالات باید به گونه ای طراحی شوند که پاسخ به آنها منجر به تحقق اهداف پژوهش شود.

فرضیه‌ها (در پژوهش‌های کمی)	فرضیه‌ها باید بر پایه مبانی نظری استوار و قابل آزمون بوده و هم راستا با اهداف پژوهش باشد.
ارتباط اهداف و سؤالات	بین اهداف، سؤالات و فرضیه‌ها انسجام منطقی وجود داشته باشد.
بخش پنجم: پیشینه پژوهش و مبانی نظری	
هدف: اطمینان از تسلط پژوهشگر بر ادبیات موضوع و جایگاه پژوهش در میان مطالعات موجود.	
جامعیت مرور پیشینه	منابع مرتبط با موضوع به اندازه کافی بررسی شده‌باشد. (منابع داخلی و خارجی).
به‌روز بودن منابع	بخش عمده منابع مربوط به ۵ سال اخیر باشد.
تحلیل انتقادی	پژوهشگر صرفاً فهرست نکرده، بلکه نقاط قوت و ضعف پژوهش‌های پیشین را تحلیل کرده باشد.
شکاف پژوهشی (Research Gap)	خلأ علمی یا کاربردی که پژوهش در پی پر کردن آن است مشخص شده باشد.
مبانی نظری	نظریه‌ها و مفاهیم مرتبط به‌درستی انتخاب و تبیین شده باشد. چارچوب نظری مشخص و مستدل باشد.
بخش ششم: روش‌شناسی (متدولوژی)	
هدف: بررسی تناسب روش‌ها با اهداف و قابلیت اجرای طرح.	
نوع پژوهش	نوع تحقیق (توصیفی، تحلیلی، آزمایشی، پیمایشی، کیفی و...) متناسب با هدف انتخاب شده باشد.
جامعه آماری	جامعه مورد مطالعه به‌طور روشن تعریف شده باشد.
نمونه و روش نمونه‌گیری	حجم نمونه، شیوه انتخاب نمونه و منطق آن و در صورت نیاز رفرنس توضیح داده شود.
ابزار گردآوری داده‌ها	ابزارها (پرسشنامه، مصاحبه، مشاهده، آزمون، نرم‌افزار و...) معرفی و روایی و پایایی آن‌ها بررسی شده باشد.
روش تحلیل داده‌ها	روش‌های آماری یا تحلیلی به‌طور مشخص ذکر و توجیه شده باشند.
کنترل متغیرها	متغیرهای مستقل، وابسته و کنترل مشخص و تعریف شده باشند.
ملاحظات اخلاقی	اصول اخلاقی پژوهش رعایت شده باشند (رضایت آگاهانه، محرمانگی داده‌ها، منبع‌دهی صحیح و...).
بخش هفتم: منابع و ارجاعات	
هدف: ارزیابی اعتبار علمی منابع و رعایت استانداردهای ارجاع‌دهی.	
تنوع منابع	منابع از انواع مختلف (مقالات، کتب، پایان‌نامه‌ها، منابع اینترنتی معتبر) استفاده شده باشند.
اعتبار منابع	منابع علمی از مجلات معتبر و دانشگاهی انتخاب شده باشند.

سبک ارجاع‌دهی	فرمت ارجاع (APA, Vancouver, IEEE و...) یکدست و صحیح رعایت شده باشد.
انطباق ارجاعات متنی و فهرست منابع	تمامی منابع ذکر شده در متن در فهرست منابع آمده باشد و بالعکس.
بخش هشتم : ساختار و انسجام کلی	
هدف: بررسی کیفیت ساختاری، انسجام منطقی و یکپارچگی مطالب.	
کامل بودن اجزای پروپوزال	شامل خلاصه ضرورت اجرا، خلاصه روش اجرا (بدون رفرنس)، بیان مسئله (با رفرنس)، اهداف، فرضیه‌ها، روش، پیشینه، منابع، و زمان‌بندی.
انسجام منطقی	بخش‌های مختلف به صورت زنجیره‌ای و منسجم به یکدیگر مرتبط باشند.
شفافیت زبان	نگارش ساده، علمی، و بدون ابهام باشد.
تناسب حجم و سطح علمی	حجم مطالب متناسب با موضوع مورد بحث باشد.
بخش نهم : واژه ها	
هدف : بررسی توضیح واژه های نا آشنا و جدید	
واژه ها	واژه های نا آشنا و نامأنوس با تعریفی جامع که از یک منبع شناخته شده ارائه شود، بیان شوند، به گونه ای که هر داور با هر رشته تحصیلی موضوع را درک کند.
بخش دهم : برنامه زمان بندی و امکانات مورد نیاز	
هدف: اطمینان از امکان پذیری اجرای طرح در بازه زمانی و با منابع موجود.	
جدول زمان بندی مراحل پژوهش	شامل زمان پیشنهادی برای هر مرحله (جمع آوری داده، تحلیل، نگارش).
واقع بینی در زمان بندی	زمان ها با حجم کار تناسب داشته باشند.
منابع و امکانات لازم	تجهیزات، نرم افزارها، آزمایشگاه ها یا دسترسی های لازم مشخص و در دسترس باشند.
بودجه (در صورت نیاز)	در پژوهش های دارای حمایت مالی، برآورد بودجه و هزینه ها به طور شفاف ذکر شده باشد.
بخش یازدهم : ارزیابی کلی و پیشنهاد داور	
هدف: جمع بندی نهایی ارزیاب برای تصمیم گیری در کمیته پژوهشی.	
نقاط قوت	نوآوری، اهمیت، روش مناسب، انسجام، کاربردی بودن، کیفیت نگارش و... نظر داور :
نقاط ضعف	کمبود در پیشینه، ضعف در روش، ابهام در اهداف، منابع ناکافی و... نظر داور :
پیشنهاد نهایی	☐ تأیید کامل ☐ نیاز به اصلاح جزئی ☐ نیاز به بازنگری کلی ☐ رد